

Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark

Postboks 3089, 3707 Skien

Tlf: 97147245 E-post: Telemark@fnf-nett.no

Buskerud fylkeskommune
postmottak@bfk.no

24.10.2017

Høringsuttalelse om planprogram for regional plan for Hardangervidda

Hardangervidda er et svært viktig område, både for villreinen og friluftslivet. Vi mener derfor at man må være restriktiv mot å etablere ny næringsvirksomhet i villreinens leveområde for å tilgodese private utbyggerinteresser. Vi er positive til den forskning man planlagt om konfliktene mellom friluftsliv og reinsdyr og håper de bidrar til at man minsker konfliktene.

Villreinen er utsatt for trusler fra mange hold. Mange av truslene har liten påvirkning isolert sett, men summen blir stor over tid. Dårlige forhold for reinsdyr er dårlige forhold for reinsdyrjegere og personer som kommer for å oppleve dyrene.

Samtidig får man ikke glemme at friluftslivet også utsettes for bit for bit utbygninger. Kraftlinjer, veier og andre inngrep innskrenker mulighetene å få naturopplevelser. Det er få områder i Norge av denne størrelsen uten tyngre tekniske inngrep.

Private næringsinteresser i villreinens leveområde øker presset. Vi opplever at om man skal minske presset er det risiko for at allmenheten som blir taperen når det enkle friluftslivet som er åpent for alle får større restriksjoner.

Å gå på tur på fjellet er svært populært. En tredel av Norges voksne befolkning sier at de gjennomfører fotturer på fjell og vidda minst en gang i måneden under sesong, like mange tar skiturer. Skal jakt, vandring og skiturer fortsette å være viktige kilder til rekreasjon og bedre folkehelse må vi ha kvar attraktive naturområder med høstbare bestander. Det må utvikles næringer som har nytte av naturen, uten at det går ut over naturverdiene.

Vandring og skiturer på Hardangervidda

Menneskelig aktivitet forstyrrer reinsdyr, selv om man går til fots. Samtidig er det viktig at man legger til rette for at folk får mulighet til å oppleve naturen. Naturen har en egenverdi, men verdien blir enda større om naturen brukes til rekreasjon uten at det går på bekostning av naturverdier. Friluftsliv på naturens premisser er også viktig for at man på sikt skal få forståelse for bevaring av naturverdier, både biologisk mangfold og natur med lite inngrep.

For at forstyrrelsen skal bli så liten som mulig er det viktig at man kanalisere ferdsløypene. En stor andel av de som går på tur følger de stier DNT har markert. Løypene er derfor en mulighet å minske forstyrrelsen, ikke bare et problem når flere går på tur i området. Gjennom å legge stier og skiløyper der de forstyrrer minst kan man unngå mye problemer.

For å få til det må man ha kunnskap om eksisterende ferdsel og hvordan den påvirker dyrene. Vi er derfor positive til at man setter i gang flere undersøkelser om dette og ser fram mot å ta del av resultatene.

Statens rolle

Det er Villreinnemda som har oppgaven med å spesifisere grensene for Hardangervidda villreinområde (i henhold til hjorteviltforskriften), og eventuell arealbruk som kommer i konflikt med dette (som f.eks. veier og hytter midt i reinens trekkveier til og fra vinterbeiter på Østvidda) må tas opp med nemnda, og ikke forsøkes vedtatt i en regional plan. Villreinforvaltning er i stor grad en nasjonal oppgave og ikke noe som kan være opp til lokale og regionale beslutningstakere. Derfor er det uryddig å forsøke å få vedtatt ting uten at dette gjøres på premisser fra Villreinnemda. Spørsmålet om vinterbrøyting av FV124/FV755 over Lufsjåtangen reises gang på gang av kommunale / fylkeskommunale instanser, og Miljøverndepartementet finner det nødvendig (se Vedtaksbrev fra MD 16 juli 2012) å minne om at "Miljøverndepartementet tar planen til orientering, men understreker at departementet er negativ til vinterbrøyting av fylkesvei 124 over Lufsjåtangen."

Oppdragsbrevet (om rullering av planen, 25. august 2017) sier videre at "De (det vil si den regionale forvaltningsplanen) vil være retningsgivende for kommunal planlegging og gi føringer for statlig og fylkeskommunal sektorplanlegging." I høringsbrevet side 12 heter det at "Planen inneholder i dag kun retningslinjer. Det bør vurderes om det på enkelte områder er ønskelig å benytte juridisk bindende bestemmelser." Vi slutter oss til dette.

Stortingsmelding nr.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold påpeker "blant annet at fragmentering av beiteområder og økte forstyrrelser på grunn av arealinngrep og ferdsel gjør situasjonen vanskelig for villreinen."

Føringene som ligger i Stortingsmeldingene nevnt i høringsbrevets avsnitt 2.1 *Nye statlige føringer (etter 2011)* viser hvilke typer næringsaktivitet som bør stimuleres på Hardangervidda og tilgrensende områder. Et ønske om næringsutvikling som hverken er konkretisert, sannsynliggjort eller relatert til planens formål bør ikke behandles eller vurderes i planen.

Konflikter ved hver runde

En regional plan bør være et styringsverktøy, ikke en ønskeliste eller en evig kilde til konflikter. På dette grunnlag vil vi foreslå at flere tiltak i tabellen under 3.1 Arealbruk tas ut av planen. Som eksempler kan være "Omdefinering av hele eller deler av nasjonalt villreinområde", "Utvikling av en alpindestinasjon delvis innenfor grensene til nasjonalt villreinområde" og vinteråpning av veier i reinens viktigste trekkområder. Å fortsatt vurdere slike spørsmål og dermed vedlikehold åpenbare og unødvendige konflikter bør ligge utenfor planarbeidet. Man må ikke glemme at klimaendringer gjør at villreinen i framtiden kan få behov for nye områder og bruke dagens områder andre deler av året. Spesielt på vinteren når det er dårlig beite, for eksempel på grunn av perioder med regn på vinteren, er det behov for større arealer.

Forvaltning av Hardangervidda

Når det gjelder avsnitt 3.2. Tematiske problemstillinger støtter vi planprogrammets behandling av disse, ikke minst det som gjelder Friluftsliv, Naturmangfold og det at Regional plan må sees i sammenheng med andre planer som angår Hardangervidda, så som verneområdenes forvaltningsplaner.

Vi mener at man må slå sammen nasjonalparkstyrene i til et felles styre. Flere styrer gir en oppsplittet forvaltning der man ikke ser helheten og blir vanskeligere å forholde seg til.

Staffan Sandberg
Fylkeskoordinator
FNF Telemark

Uttalelsen støttes av:

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Telemark
Naturvernforbundet (NVF) i Telemark
Telemark Botaniske Forening (TBF)
Norsk Ornitologisk Forening (NOF), avd. Telemark